

Sv. Tomáš, apoštol

Plinio de Oliveira

22. decembra 2019 ✝ Svätec týždňa ✝ Svätec na d

Životopisné dáta:

Sv. Tomáš sa z nariadenia Nášho Pána vydal do Indie. Sprevádzal ho Abbanes, úradník jedného z indických kráľov, ktorý hľadal v Caesarei architekta. Tomáš tomuto kráľovi postavil nie pozemský, ale nebeský palác, rozdal jeho bohatstvo chudobným a obrátil skrze mnohé zázraky mnoho Indov. Potom zamieril do severnej Indie. Tam obrátil na vieru kráľovnú Migdoniu a jej sestru. Od tej chvíle odmietali líhať so svojimi pohanskými mužmi. Kráľ sa rozzúrila a nariadil, aby poviazaného Tomáša pred

neho predviedli. Prikázal mu, aby uzmieril vzdorovité manželky.

Ale apoštol kráľovi odpovedal, že tak nemôže urobiť, kým kráľ vyznáva falošnú vieru. Kráľ rozkázal, aby priniesli kusy rozžeraveného železa a postavili bosého apoštola na toto železo. V tej chvíli, z Pánovej vôle, vytryskol zo zeme prameň a rozpálené železo uhasil. Potom kráľ, podľa rady svojho švagra Carisia, uvrhol Tomáša do rozpálenej pece, ale pec sa zázrakom ochladila tak, že Tomáš na druhý deň vyšiel bez zranenia. Potom Carisius kráľovi poradil: “Prikáž mu, aby obetoval slnečnému bohu. To na neho privolá hnev jeho Boha, ktorý ho doteraz chránil.” Tak skúsili Tomáša donútiť, ale ten odpovedal, že v modle je diabol a že Boh ju rozdrví na kúsky, len čo sa k nej priblíži. A to sa stalo. A tak im nezostalo nič iné, len Tomáša zabiť. Veľkňaz ho preklal mečom. Kráľ a jeho švagor sa neobrátili, ale museli utiecť, lebo ľud sa rozhodol apoštola pomstiť.

Komentár prof. Plinia:

Náš Pán povedal apoštolom, že budú konať zázraky väčšie a viac ako on sám: “Veru, veru hovorím vám, že aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja odchádzam k Otcovi. (Jn 14:12). Prečo? Čo je za týmito slovami?

Nie je ľahké túto otázku zodpovedať presne, ale medzi mnohými odpoveďami je jedna hodná pozornosti. Človek, ktorý videl Pána Ježiša Krista a počul slová z Jeho Božských úst, už zažil zvláštny zázrak, keď videl na vlastné oči vteleného Boha. Prítomnosť nášho Pána bola tak nadprirodzená, tak božská, tak mimo každú ľudskú mieru, že pre muža viery netreba nič viac, aby uveril v jeho Božstvo. Jeho prítomnosť bola viac než každý predstaviteľný zázrak.

Z toho dôvodu odmietol tých, čo pýtali zázraky. Označil ich za “bezbožné a zvrátené pokolenie”, ktoré uverí, len ak vidí zázrak. A tak je požehnaním veriť bez zázraku. Sv. Tomáš tiež utržil od Pána výčitku: “Uveril si, lebo si uvidel. Ale blahoslavení sú tí, čo nevideli a uverili.” (Jn 20:29).

Životopisný úryvok uvádza niektoré Tomášove ohromujúce divy v Indii. Konal tam zázrak za zázrakom, ale kráľ sa neobrátil. Nezmenil zmýšľanie, nechcel uveriť a nakoniec dovolil kňazovi, aby Tomáša zabil. Zázrak, dva, veľa zázrakov, nestačilo. Keď ho premohli zázraky, stal sa komplicom vraždy sv. Tomáša.

Takéto zmýšľanie majú tí, ktorým nestačí normálna milosť, ale vždy pýtajú zázrak. Navonok prahnú po milosti, ale vo vnútri sú leniví tej milosti otvoriť dušu. Ak im Boh zázrak dá, aj tak im nestačí. Budú chcieť viac, zatvrdia sa a nakoniec odmietnu svätca, ktorý zázraky vykonal. Zmýšľajú rovnako ako ten pohanský kráľ.

To nás vedie k zamysleniu sa nad hĺbinou ľudskej zloby. Človek poškvrnený dedičnou vinou a mimoriadne pohodlne si hoviaci v aktuálnych hriechoch, má silný sklon zatvárať svoju dušu pred milosťou, dokonca aj pred zázrakom. Takú dušu zasiahne len naozaj mimoriadna milosť.

Iný symptóm tejto zatvrdlivosti je, keď človek, tak ako ten indický kráľ, podlieha poverám. Poznal som človeka, ktorý mal veľké povolanie a ktorý bojoval náš boj za Cirkev, ale nikdy necítil skutočnú náklonnosť k Panne Márii. Nakoniec zišiel z cesty. Bol to poverčivý muž, nosil amulet a veril v temné sily. Nemyslím si, že táto jeho chyba bola vyvolaná tým amuletom. Myslím si, že jeho spoliehanie sa na magické mocnosti bolo prejavom uzatvorenia sa pred milosťou a pohrdaním nadprirodzenou pomocou, ktorú nám ponúka Cirkev.

Za povšimnutie stojí tiež postoj sv. Tomáša k jeho predchádzajúcej neviere. Bol neverný, lebo pochyboval o zmŕtvychvstaní Pána. Bol za to potrestaný. Bol to jediný apoštol, ktorý nebol pri smrti Panny Márie. Prišiel neskoro, až keď už bola bratá do neba. Láskavo sa však nad ním zmilovala a spustila na neho svoj pás. Bol potrestaný, ale tiež bol zároveň zahrnutý jej láskou.

Sv. Tomáš sa obrátil jej láskavosťou, rovnako ako Pánovou prísnosťou a stal sa skutočnou kajúcou dušou. Čo to je ozajstná kajúca duša? Je to človek, ktorý spáchal zlý skutok, ale s hanbou a smútkom ľutuje zlo, ktoré spáchal a keď sa naskytne príležitosť, tak vyzná svoj hriech. Rád sám seba na verejnosti pokorí a obviní sám seba z hriechu. Nenávidí svoj hriech a chce, aby ho aj ostatní nenávideli. To je profil skutočného kajúcnika. Čo sa týka hriechov proti čistote, tak samozrejme sa toto pravidlo týka iba takých, ktoré sú verejné a známe.

A aj keď taký človek už vykonal zadosťučinenie za svoj hriech a koná skutky ozajstnej cnosti, vždy má pred sebou svoj hriech. Tak aj Dávid spieval v kajúcich žalmoch: “Peccatum meum contra me est semper” – svoj hriech mám stále pred sebou. To znamená, nenávidím svoj hriech a budem ho pred sebou vidieť až do smrti a len tá ho odstráni. Kajúcnosť je obrátiť nenávisť na zlo, ktoré bolo spáchané.

Čím viac si človek uvedomuje dôsledky hriechu, tým viac v ňom rastie ľútosť. Byť voči sebe neústupný je jeden z oporných bodov katolíckeho a kontrarevolučného ducha.

Je aj iný spôsob, ako si možno v človeku všimnúť tento zmysel pre kajúcnosť. Osoba, ktorá si uvedomuje účinok dedičného hriechu, sa rada nechá napomínať. Je vďačná, keď jej niekto ukáže, kde urobila zle. Cíti úľavu, keď je napomenutá, pretože od tej chvíle sa môže hriechu vyhnúť a polepšiť sa.

Sv. Tomáš zašiel pri hlásaní evanjelia ďaleko a som si istý, že tak ako sv. Peter, plakal nad svojou neverou. Som si istý, že verejne a bez obavy z pohoršenia a poškodenia svojej povesti, vyznal svoj hriech. Úprimné pokánie dokáže pritiahnuť na cestu cnosti aj iných.

Tu je pár bodov pre spytovanie svedomia: Naozaj ľutujem hriechy, ktoré som spáchal? Je moja kajúcnosť naozaj taká hlboká, ako má byť? Skutočne cítim odpor k zlu, ktoré som spravil? Mám pred sebou stále svoje hriechy, aby som ich mohol nenávidieť a napraviť ich? Som šťastný, keď ma iní napomínajú za moje chyby, alebo s hnevom v srdci utekám pred tými, čo ma kritizujú?

Ak nám toto skúmanie ukázalo, že nie sme takí kajúcnici, ako by sme mali byť, môžeme smerovať naše modlitby ku všetkým kajúcim svätcom v nebi, najmä k sv. Tomášovi, a prosiť o milosť, o dar skutočnej kajúcnosti, pokánia a hojný smútok a ľútosť spolu s nenávisťou k hriechu v našej duši.

Duša s duchom skutočnej kajúcnosti miluje bez sebeckého úmyslu cnosť, ktorá oponuje spáchanému hriechu. Táto duša volá Pannu Máriu. Ona do tej duše prichádza, vstupuje do nej a zostáva v nej a prináša do tej duše jej Ženícha, Pána Ježiša Krista, Syna Panny Márie a Boha Otca. Prosme, aby nás učinila toho hodnými.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-tomas-apostol/>